

Z A K O N
O POTVRĐIVANJU KONVENCIJE KOJA SE
ODNOSI NA BEZBEDNOST I ZDRAVLJE U
POLJOPRIVREDI

Član 1.

Potvrđuje se Konvencija koja se odnosi na bezbednost i zdravlje u poljoprivredi, usvojena u Ženevi, 21. juna 2001. godine, u originalu na engleskom i francuskom jeziku.

Član 2.

Tekst Konvencije koja se odnosi na bezbednost i zdravlje u poljoprivredi, u originalu na engleskom jeziku i u prevodu na srpski jezik, glasi:

Convention 184**CONVENTION CONCERNING
SAFETY AND HEALTH IN AGRICULTURE**

The General Conference of the International Labour Organization,

Having been convened at Geneva by the Governing Body of the International Labour Office, and having met in its 89th Session on 5 June 2001, and

Noting the principles embodied in the relevant international labour Conventions and Recommendations, in particular the Plantations Convention and Recommendation, 1958, the Employment Injury Benefits Convention and Recommendation, 1964, the Labour Inspection (Agriculture) Convention and Recommendation, 1969, the Occupational Safety and Health Convention and Recommendation, 1981, the Occupational Health Services Convention and Recommendation, 1985, and the Chemicals Convention and Recommendation, 1990, and

Stressing the need for a coherent approach to agriculture and taking into consideration the wider framework of the principles embodied in other ILO instruments applicable to the sector, in particular the Freedom of Association and Protection of the Right to Organise Convention, 1948, the Right to Organise and Collective Bargaining Convention, 1949, the Minimum Age Convention, 1973, and the Worst Forms of Child Labour Convention, 1999, and

Noting the Tripartite Declaration of Principles concerning Multinational Enterprises and Social Policy as well as the relevant codes of practice, in particular the code of practice on recording and notification of occupational accidents and diseases, 1996, and the code of practice on safety and health in forestry work, 1998, and

Having decided upon the adoption of certain proposals with regard to safety and health in agriculture, which is the fourth item on the agenda of the session, and

Having determined that these proposals shall take the form of an international Convention;

adopts this twenty-first day of June of the year two thousand and one the following Convention, which may be cited as the Safety and Health in Agriculture Convention, 2001.

I. SCOPE**Article 1**

For the purpose of this Convention the term agriculture covers agricultural and forestry activities carried out in agricultural undertakings including crop production, forestry activities, animal husbandry and insect raising, the primary processing of agricultural and animal products by or on behalf of the operator of the undertaking as well as the use and maintenance of machinery, equipment, appliances, tools, and agricultural installations, including any process, storage, operation or transportation in an agricultural undertaking, which are directly related to agricultural production.

Article 2

For the purpose of this Convention the term agriculture does not cover:

- (a) subsistence farming;

(b) industrial processes that use agricultural products as raw material and the related services; and

(c) the industrial exploitation of forests.

Article 3

1. The competent authority of a Member which ratifies the Convention, after consulting the representative organizations of employers and workers concerned:

(a) may exclude certain agricultural undertakings or limited categories of workers from the application of this Convention or certain provisions thereof, when special problems of a substantial nature arise; and

(b) shall, in the case of such exclusions, make plans to cover progressively all undertakings and all categories of workers.

2. Each Member shall list, in the first report on the application of the Convention submitted under article 22 of the Constitution of the International Labour Organization, any exclusions made in pursuance of paragraph 1(a) of this Article giving the reasons for such exclusion. In subsequent reports, it shall describe the measures taken with a view to extending progressively the provisions of the Convention to the workers concerned.

II. GENERAL PROVISIONS

Article 4

1. In the light of national conditions and practice and after consulting the representative organizations of employers and workers concerned, Members shall formulate, carry out and periodically review a coherent national policy on safety and health in agriculture. This policy shall have the aim of preventing accidents and injury to health arising out of, linked with, or occurring in the course of work, by eliminating, minimizing or controlling hazards in the agricultural working environment.

2. To this end, national laws and regulations shall:

(a) designate the competent authority responsible for the implementation of the policy and for the enforcement of national laws and regulations on occupational safety and health in agriculture;

(b) specify the rights and duties of employers and workers with respect to occupational safety and health in agriculture; and

(c) establish mechanisms of inter-sectoral coordination among relevant authorities and bodies for the agricultural sector and define their functions and responsibilities, taking into account their complementarity and national conditions and practices.

3. The designated competent authority shall provide for corrective measures and appropriate penalties in accordance with national laws and regulations, including, where appropriate, the suspension or restriction of those agricultural activities which pose an imminent risk to the safety and health of workers, until the conditions giving rise to the suspension or restriction have been corrected.

Article 5

1. Members shall ensure that an adequate and appropriate system of inspection for agricultural workplaces is in place and is provided with adequate means.

2. In accordance with national legislation, the competent authority may entrust certain inspection functions at the regional or local level, on an auxiliary basis, to appropriate government services, public institutions, or private institutions under

government control, or may associate these services or institutions with the exercise of such functions.

III. PREVENTIVE AND PROTECTIVE MEASURES GENERAL

Article 6

1. In so far as is compatible with national laws and regulations, the employer shall have a duty to ensure the safety and health of workers in every aspect related to the work.

2. National laws and regulations or the competent authority shall provide that whenever in an agricultural workplace two or more employers undertake activities, or whenever one or more employers and one or more self-employed persons undertake activities, they shall cooperate in applying the safety and health requirements. Where appropriate, the competent authority shall prescribe general procedures for this collaboration.

Article 7

In order to comply with the national policy referred to in Article 4 of the Convention, national laws and regulations or the competent authority shall provide, taking into account the size of the undertaking and the nature of its activity, that the employer shall:

(a) carry out appropriate risk assessments in relation to the safety and health of workers and, on the basis of these results, adopt preventive and protective measures to ensure that under all conditions of their intended use, all agricultural activities, workplaces, machinery, equipment, chemicals, tools and processes under the control of the employer are safe and comply with prescribed safety and health standards;

(b) ensure that adequate and appropriate training and comprehensible instructions on safety and health and any necessary guidance or supervision are provided to workers in agriculture, including information on the hazards and risks associated with their work and the action to be taken for their protection, taking into account their level of education and differences in language; and

(c) take immediate steps to stop any operation where there is an imminent and serious danger to safety and health and to evacuate workers as appropriate.

Article 8

1. Workers in agriculture shall have the right:

(a) to be informed and consulted on safety and health matters including risks from new technologies;

(b) to participate in the application and review of safety and health measures and, in accordance with national law and practice, to select safety and health representatives and representatives in safety and health committees; and

(c) to remove themselves from danger resulting from their work activity when they have reasonable justification to believe there is an imminent and serious risk to their safety and health and so inform their supervisor immediately. They shall not be placed at any disadvantage as a result of these actions.

2. Workers in agriculture and their representatives shall have the duty to comply with the prescribed safety and health measures and to cooperate with employers in order for the latter to comply with their own duties and responsibilities.

3. The procedures for the exercise of the rights and duties referred to in paragraphs 1 and 2 shall be established by national laws and regulations, the competent authority, collective agreements or other appropriate means.

4. Where the provisions of this Convention are implemented as provided for by paragraph 3, there shall be prior consultation with the representative organizations of employers and workers concerned.

MACHINERY SAFETY AND ERGONOMICS

Article 9

1. National laws and regulations or the competent authority shall prescribe that machinery, equipment, including personal protective equipment, appliances and hand tools used in agriculture comply with national or other recognized safety and health standards and be appropriately installed, maintained and safeguarded.

2. The competent authority shall take measures to ensure that manufacturers, importers and suppliers comply with the standards referred to in paragraph 1 and provide adequate and appropriate information, including hazard warning signs, in the official language or languages of the user country, to the users and, on request, to the competent authority.

3. Employers shall ensure that workers receive and understand the safety and health information supplied by manufacturers, importers and suppliers.

Article 10

National laws and regulations shall prescribe that agricultural machinery and equipment shall:

(a) only be used for work for which they are designed, unless a use outside of the initial design purpose has been assessed as safe in accordance with national law and practice and, in particular, shall not be used for human transportation, unless designed or adapted so as to carry persons; and

(b) be operated by trained and competent persons, in accordance with national law and practice.

HANDLING AND TRANSPORT OF MATERIALS

Article 11

1. The competent authority, after consulting the representative organizations of employers and workers concerned, shall establish safety and health requirements for the handling and transport of materials, particularly on manual handling. Such requirements shall be based on risk assessment, technical standards and medical opinion, taking account of all the relevant conditions under which the work is performed in accordance with national law and practice.

2. Workers shall not be required or permitted to engage in the manual handling or transport of a load which by reason of its weight or nature is likely to jeopardize their safety or health.

SOUND MANAGEMENT OF CHEMICALS

Article 12

The competent authority shall take measures, in accordance with national law and practice, to ensure that:

(a) there is an appropriate national system or any other system approved by the competent authority establishing specific criteria for the importation, classification,

packaging and labelling of chemicals used in agriculture and for their banning or restriction;

(b) those who produce, import, provide, sell, transfer, store or dispose of chemicals used in agriculture comply with national or other recognized safety and health standards, and provide adequate and appropriate information to the users in the appropriate official language or languages of the country and, on request, to the competent authority; and

(c) there is a suitable system for the safe collection, recycling and disposal of chemical waste, obsolete chemicals and empty containers of chemicals so as to avoid their use for other purposes and to eliminate or minimize the risks to safety and health and to the environment.

Article 13

1. National laws and regulations or the competent authority shall ensure that there are preventive and protective measures for the use of chemicals and handling of chemical waste at the level of the undertaking.

2. These measures shall cover, inter alia:

(a) the preparation, handling, application, storage and transportation of chemicals;

(b) agricultural activities leading to the dispersion of chemicals;

(c) the maintenance, repair and cleaning of equipment and containers for chemicals; and

(d) the disposal of empty containers and the treatment and disposal of chemical waste and obsolete chemicals.

Article 14

National laws and regulations shall ensure that risks such as those of infection, allergy or poisoning are prevented or kept to a minimum when biological agents are handled, and activities involving animals, livestock and stabling areas, comply with national or other recognized health and safety standards.

AGRICULTURAL INSTALLATIONS

Article 15

The construction, maintenance and repairing of agricultural installations shall be in conformity with national laws, regulations and safety and health requirements.

IV. OTHER PROVISIONS

YOUNG WORKERS AND HAZARDOUS WORK

Article 16

1. The minimum age for assignment to work in agriculture which by its nature or the circumstances in which it is carried out is likely to harm the safety and health of young persons shall not be less than 18 years.

2. The types of employment or work to which paragraph 1 applies shall be determined by national laws and regulations or by the competent authority, after consultation with the representative organizations of employers and workers concerned.

3. Notwithstanding paragraph 1, national laws or regulations or the competent authority may, after consultation with the representative organizations of employers and workers concerned, authorize the performance of work referred to in

that paragraph as from 16 years of age on condition that appropriate prior training is given and the safety and health of the young workers are fully protected.

TEMPORARY AND SEASONAL WORKERS

Article 17

Measures shall be taken to ensure that temporary and seasonal workers receive the same safety and health protection as that accorded to comparable permanent workers in agriculture.

WOMEN WORKERS

Article 18

Measures shall be taken to ensure that the special needs of women agricultural workers are taken into account in relation to pregnancy, breastfeeding and reproductive health.

WELFARE AND ACCOMMODATION FACILITIES

Article 19

National laws and regulations or the competent authority shall prescribe, after consultation with the representative organizations of employers and workers concerned:

- (a) the provision of adequate welfare facilities at no cost to the worker; and
- (b) the minimum accommodation standards for workers who are required by the nature of the work to live temporarily or permanently in the undertaking.

WORKING TIME ARRANGEMENTS

Article 20

Hours of work, night work and rest periods for workers in agriculture shall be in accordance with national laws and regulations or collective agreements.

COVERAGE AGAINST OCCUPATIONAL INJURIES AND DISEASES

Article 21

1. In accordance with national law and practice, workers in agriculture shall be covered by an insurance or social security scheme against fatal and non-fatal occupational injuries and diseases, as well as against invalidity and other work-related health risks, providing coverage at least equivalent to that enjoyed by workers in other sectors.

2. Such schemes may either be part of a national scheme or take any other appropriate form consistent with national law and practice.

Article 22

The formal ratifications of this Convention shall be communicated to the Director-General of the International Labour Office for registration.

Article 23

1. This Convention shall be binding only upon those Members of the International Labour Organization whose ratifications have been registered with the Director-General of the International Labour Office.

2. It shall come into force 12 months after the date on which the ratifications of two Members have been registered with the Director-General.

3. Thereafter, this Convention shall come into force for any Member 12 months after the date on which its ratification has been registered.

Article 24

1. A Member which has ratified this Convention may denounce it after the expiration of ten years from the date on which the Convention first comes into force, by an act communicated to the Director-General of the International Labour Office for registration. Such denunciation shall not take effect until one year after the date on which it is registered.

2. Each Member which has ratified this Convention and which does not, within the year following the expiration of the period of ten years mentioned in the preceding paragraph, exercise the right of denunciation provided for in this Article, will be bound for another period of ten years and, thereafter, may denounce this Convention at the expiration of each period of ten years under the terms provided for in this Article.

Article 25

1. The Director-General of the International Labour Office shall notify all Members of the International Labour Organization of the registration of all ratifications and acts of denunciation communicated by the Members of the Organization.

2. When notifying the Members of the Organization of the registration of the second ratification communicated to him, the Director-General shall draw the attention of the Members of the Organization to the date upon which the Convention shall come into force.

Article 26

The Director-General of the International Labour Office shall communicate to the Secretary-General of the United Nations, for registration in accordance with article 102 of the Charter of the United Nations, full particulars of all ratifications and acts of denunciation registered by the Director-General in accordance with the provisions of the preceding Articles.

Article 27

At such times as it may consider necessary, the Governing Body of the International Labour Office shall present to the General Conference a report on the working of this Convention and shall examine the desirability of placing on the agenda of the Conference the question of its revision in whole or in part.

Article 28

1. Should the Conference adopt a new Convention revising this Convention in whole or in part, then, unless the new Convention otherwise provides -

(a) the ratification by a Member of the new revising Convention shall ipso jure involve the immediate denunciation of this Convention, notwithstanding the provisions of Article 24 above, if and when the new revising Convention shall have come into force;

(b) as from the date when the new revising Convention comes into force, this Convention shall cease to be open to ratification by the Members.

2. This Convention shall in any case remain in force in its actual form and content for those Members which have ratified it but have not ratified the revising Convention.

Article 29

The English and French versions of the text of this Convention are equally authoritative.

Konvencija 184

Konvencija koja se odnosi na bezbednost i zdravlje u poljoprivredi

Generalna konferencija Međunarodne organizacije rada,

Sazvana u Ženevi od strane Administrativnog saveta Međunarodne kancelarije rada, gde se sastala na svojoj 89. sednici od 5. juna 2001. godine,

Imajući u vidu principe ugrađene u relevantne međunarodne Konvencije i Preporuke u oblasti rada, posebno Konvenciju i Preporuku o plantažama, 1958; Konvenciju i Preporuku o davanjima za slučaj povrede na radu, 1964; Konvenciju i Preporuku o inspekciji rada (poljoprivreda), 1969; Konvenciju i Preporuku o bezbednosti i zdravlju na radu, 1981; Konvenciju i Preporuku o službama zaštite zdravlja na radu, 1985, i Konvenciju i Preporuku o hemikalijama, 1990, i

Naglašavajući potrebu za objedinjenim pristupom prema poljoprivredi i uzimajući u obzir širi okvir principa ugrađenih u druge instrumente MOR primenjive u tom sektoru, posebno Konvenciju o slobodi udruživanja i zaštiti prava na organizovanje, 1948; Konvenciju o pravu na organizovanje i kolektivno pregovaranje, 1949; Konvenciju o najnižoj starosnoj granici, 1973, i Konvenciju o najgorim oblicima dečjeg rada, 1999, i

Imajući u vidu Tripartitnu deklaraciju o principima u vezi sa multinacionalnim preduzećima i socijalnom politikom, kao i relevantne pravilnike u ovoj oblasti, posebno pravilnik o evidentiranju i obaveštavanju o povredama na radu i profesionalnim bolestima, 1996, i pravilnik o bezbednosti i zdravlju u šumarstvu, 1998, i

Nakon odluke da se usvoje određeni predlozi u pogledu bezbednosti i zdravlja u poljoprivredi, što je četvrta tačka dnevnog reda sednice, i

Nakon odluke da ovi predlozi uzmu oblik međunarodne konvencije;

usvaja na dan, dvadeset prvog juna dve hiljade prve godine sledeću Konvenciju, koja se može citirati i kao Konvencija o bezbednosti i zdravlju u poljoprivredi, 2001.

I OBIM

Član 1.

U ovoj Konvenciji izraz „**poljoprivreda**“ obuhvata poljoprivredne i delatnosti u šumarstvu koje obavljaju poljoprivredna preduzeća, uključujući proizvodnju useva, delatnosti u šumarstvu, uzgoj stoke i insekata, primarnu preradu poljoprivrednih i životinjskih proizvoda koju obavlja operater preduzeća ili se ona obavlja u njegovo ime, kao i upotrebu i održavanje mehanizacije, opreme, uređaja, alata i poljoprivrednih objekata, uključujući svaki proces, skladištenje, operaciju ili prevoz u nekom poljoprivrednom preduzeću, koji su direktno povezani sa poljoprivrednom proizvodnjom.

Član 2.

U ovoj Konvenciji izraz „**poljoprivreda**“ ne obuhvata:

- (a) poljoprivredu za lično izdržavanje;
- (b) industrijske procese u kojima se koriste poljoprivredni proizvodi kao sirovine i sa njima povezane usluge; i
- (c) industrijsku eksploataciju šuma.

Član 3.

1. Nadležni organ Članice koja ratifikuje ovu konvenciju, nakon konsultovanja sa relevantnim reprezentativnim organizacijama poslodavaca i radnika:

(a) može da izuzme određena poljoprivredna preduzeća ili ograničene kategorije radnika od primene ove konvencije ili nekih njenih odredaba, kada se pojave posebni problemi u značajnom obimu; i

(b) obavezan je da, u slučaju takvih izuzetaka, napravi planove za postepenu primenu na sva preduzeća i sve kategorije radnika.

2. Svaka Članica je obavezna da, u svom prvom izveštaju o primeni Konvencije koji se podnosi u skladu sa članom 22. Ustava Međunarodne organizacije rada, navede sve izuzetke u skladu sa stavom 1(a) ovog člana i obrazloži razloge za te izuzetke. U svim narednim izveštajima, obavezna je da opiše sve mere koje je preduzela u cilju postepenog proširivanja primene odredaba ove konvencije na radnike na koje se konvencija odnosi.

II. OPŠTE ODREDBE

Član 4.

1. Imajući u vidu nacionalne uslove i praksu i nakon konsultovanja sa relevantnim reprezentativnim organizacijama radnika i poslodavaca, Članice su obavezne da formulišu, sprovode i periodično preispituju koherentnu nacionalnu politiku o bezbednosti i zdravlju u poljoprivredi. Ova politika obavezno mora da ima za cilj sprečavanje povreda na radu i oštećenja zdravlja koji proističu iz, povezane su sa, ili se dešavaju u toku rada, tako što će se eliminisati, svesti na najmanju meru ili kontrolisati rizici u poljoprivrednoj radnoj sredini.

2. U tom cilju, u nacionalnim zakonima i propisima se obavezno mora:

(a) imenovati nadležni organ odgovoran za sprovođenje politike i primenu nacionalnih zakona i propisa o bezbednosti i zdravlju u poljoprivredi,

(b) precizirati prava i dužnosti poslodavaca i radnika u pogledu bezbednosti i zdravlja u poljoprivredi, i

(c) ustanoviti mehanizme za međusektorsku koordinaciju između relevantnih organa i tela za poljoprivredni sektor i utvrditi njihove funkcije i odgovornosti, uzimajući u obzir njihovu komplementarnost, kao i nacionalne uslove i praksu.

3. Imenovani nadležni organi obavezni su da predvide korektivne mere i odgovarajuće kazne u skladu sa nacionalnim zakonima i propisima, uključujući, prema potrebi obustavu ili ograničenje onih poljoprivrednih delatnosti koje predstavljaju neposredan rizik po bezbednost i zdravlje radnika, dok se ne isprave uslovi koji su bili povod za obustavu ili zabranu delatnosti.

Član 5.

1. Članice su obavezne da, za poljoprivredna radna mesta, obezbede adekvatan i odgovarajući sistem inspekcije koja raspolaže svim odgovarajućim sredstvima.

2. U skladu sa nacionalnim propisima, nadležni organ može da poveri određene inspeksijske poslove na regionalnom ili lokalnom nivou, na pomoćnoj osnovi, odgovarajućim vladinim službama, javnoj instituciji ili privatnoj instituciji pod kontrolom vlade ili može povezati ove službe i institucije sa izvršavanjem takvih poslova.

III. PREVENTIVNE I MERE ZAŠTITE

OPŠTI DEO

Član 6.

1. U meri koja je u saglasnosti sa nacionalnim zakonima i propisima, poslodavac ima obavezu da obezbedi bezbednost i zdravlje radnika u svim aspektima u vezi sa radom.

2. Nacionalni zakoni i propisi ili nadležni organ moraju predvideti i obezbediti da uvek kad na radnom mestu u poljoprivredi dva ili više poslodavaca obavljaju delatnosti, ili uvek kad delatnosti obavljaju jedan ili više poslodavaca i jedan ili više samozaposlenih lica, oni obavezno sarađuju na primeni obaveza u pogledu bezbednosti i zdravlja na radu. Ako je moguće, nadležni organ propisuje opšte procedure za ovu saradnju.

Član 7.

U cilju usklađenosti sa nacionalnom politikom iz člana 4. Konvencije, nacionalni zakoni i propisi ili nadležni organ moraju predvideti i obezbediti, uzimajući u obzir veličinu preduzeća i prirodu njegove delatnosti, da poslodavac ima obavezu da:

(a) vrši odgovarajuću procenu rizika u vezi sa bezbednošću i zdravljem radnika i na osnovu tih rezultata, usvoji preventivne i mere zaštite kako bi se obezbedilo da u svim uslovima njihove predviđene upotrebe, sve poljoprivredne delatnosti, radna mesta, mehanizacija, oprema, hemikalije, alati i procesi pod kontrolom poslodavca budu bezbedni i u skladu sa propisanim standardima bezbednosti i zdravlja,

(b) obezbedi radnicima u poljoprivredi odgovarajuće i adekvatno osposobljavanje i sveobuhvatne instrukcije o bezbednosti i zdravlju i sva neophodna uputstva ili nadzor, uključujući informacije o opasnostima i rizicima povezanim sa njihovim radom i postupcima koji se preduzimaju radi njihove zaštite, uzimajući u obzir nivo njihovog obrazovanja i razlike u jeziku, i

(c) bez odlaganja preduzme mere da zaustavi svaku operaciju u kojoj se javlja neposredna i ozbiljna opasnost po bezbednost i zdravlje i po potrebi evakuise radnike.

Član 8.

1. Radnici u poljoprivredi imaju pravo da:

(a) budu obavешteni i konsultovani o pitanjima bezbednosti i zdravlja na radu uključujući rizike od novih tehnologija,

(b) učestvuju u primeni i preispitivanju mera bezbednosti i zdravlja, i u skladu sa nacionalnim zakonima i praksom, izaberu predstavnike za bezbednost i zdravlje na radu i predstavnike u odborima za bezbednost i zdravlje na radu, i

(c) se uklone od opasnosti koja proističe iz njihove radne aktivnosti kada imaju razumno opravdanje da veruju da postoji neposredan i ozbiljan rizik po njihovu bezbednost i zdravlje i da o tome bez odlaganja obaveste svog pretpostavljenog. Oni ne smeju biti stavljeni u nepovoljan položaj zbog takvih postupaka.

2. Radnici u poljoprivredi i njihovi predstavnici imaju obavezu da se pridržavaju propisanih mera bezbednosti i zdravlja na radu i da sarađuju sa poslodavcem kako bi se on pridržavao svojih obaveza i odgovornosti.

3. Procedure za izvršavanje prava i obaveza iz st. 1. i 2. moraju biti ustanovljene u nacionalnim zakonima i propisima, od strane nadležnog organa, kolektivnim ugovorom ili na drugi odgovarajući način.

4. Kada se odredbe ove konvencije primenjuju kako je predviđeno u stavu 3, moraju se prethodno obaviti konsultacije sa relevantnim reprezentativnim organizacijama zainteresovanih poslodavaca i radnika.

BEZBEDNOST MEHANIZACIJE I ERGONOMIJA

Član 9.

1. Nacionalni zakoni i propisi ili nadležni organ moraju propisati da mehanizacija, oprema, uključujući ličnu zaštitnu opremu, uređaji i ručni alati koji se koriste u poljoprivredi budu usklađeni sa nacionalnim ili drugim priznatim standardima bezbednosti i zdravlja i da se moraju na odgovarajući način montirati, održavati i čuvati.

2. Nadležni organ je obavezan da preduzme mere da obezbedi da proizvođači, uvoznici i dobavljači poštuju standarde iz stava 1. ovog člana i da pružaju odgovarajuće i adekvatne informacije, uključujući oznake upozorenja na opasnost, na službenom jeziku ili jezicima zemlje korisnika, korisnicima i na zahtev organu.

3. Poslodavci su obavezni da obezbede da radnici dobiju i razumeju informacije o bezbednosti i zdravlju koje dostavljaju proizvođači, uvoznici i dobavljači.

Član 10.

Nacionalnim zakonima i propisima se mora propisati da se poljoprivredna mehanizacija i oprema:

(a) koristi samo za rad za koji je namenjena, osim ako je upotreba izvan početno projektovane namene ocenjena kao bezbedna u skladu sa nacionalnim propisima i praksom, a naročito da se ne sme koristiti za prevoz ljudi, osim ako nije projektovana i adaptirana tako da može da prevozi lica, i

(b) da njome obavezno rukuju osposobljena i kompetentna lica, u skladu sa nacionalnim propisima i praksom.

PRENOŠENJE I PREVOZ MATERIJALA

Član 11.

1. Nadležni organ, nakon konsultovanja sa relevantnim reprezentativnim organizacijama poslodavaca i radnika, obavezan je da utvrdi uslove bezbednosti i zdravlja na radu u slučaju prenošenja i prevoza materijala, posebno prilikom ručnog prenošenja. Ovi uslovi moraju biti zasnovani na proceni rizika, tehničkim standardima i mišljenju lekara, i pri tome se moraju uzeti u obzir svi relevantni uslovi pod kojima se obavlja rad u skladu sa nacionalnim propisima i praksom.

2. Od radnika se ne sme tražiti niti im se sme dozvoliti da obavljaju ručno prenošenje ili prevoz tereta koji iz razloga težine ili prirode verovatno može da ugrozi njihovu bezbednost i zdravlje.

DOBRO UPRAVLJANJE HEMIKAJIJAMA

Član 12.

Nadležni organ je obavezan da preduzme mere, u skladu sa nacionalnim propisima i praksom, kako bi se obezbedilo da:

(a) postoji odgovarajući nacionalni sistem ili neki drugi sistem koji je odobrio nadležni organ koji utvrđuje precizne kriterijume za uvoz, klasifikaciju, pakovanje i

obeležavanje hemikalija koje se koriste u poljoprivredi i za njihovu zabranu ili ograničenje;

(b) oni koji proizvode, uvoze, dobavljaju, prodaju, prenose, skladište ili odlažu hemikalije koje se koriste u poljoprivredi poštuju nacionalne i druge priznate standarde bezbednosti i zdravlja, i da daju odgovarajuće i adekvatne informacije korisnicima na odgovarajućem službenom jeziku ili jezicima u zemlji i, na zahtev i nadležnom organu i

(c) postoji odgovarajući sistem za bezbedno prikupljanje, recikliranje i odlaganje hemijskog otpada, hemikalija kojima je istekao rok i praznih posuda od hemikalija tako da se izbegne njihova upotreba u druge svrhe i eliminišu ili na najmanju meru svedu rizici po bezbednost i zdravlje i po životnu sredinu.

Član 13.

1. Nacionalni zakoni i propisi ili nadležni organ dužni su da obezbede postojanje preventivnih i mera zaštite za upotrebu hemikalija i rukovanje hemijskim otpadom na nivou preduzeća.

2. Te mere, između ostalog, obuhvataju:

- (a) pripremu, rukovanje, upotrebu, skladištenje i prevoz hemikalija;
- (b) poljoprivredne delatnosti koje dovode do disperzije hemikalija;
- (c) održavanje, popravku i čišćenje opreme i posuda za hemikalije; i
- (d) odlaganje praznih posuda i obrada i odlaganje hemijskog otpada i hemikalija kojima je istekao rok.

RUKOVANJE ŽIVOTINJAMA I ZAŠTITA OD BIOLOŠKIH RIZIKA

Član 14.

Nacionalnim zakonima i propisima mora se obezbediti da se rizici kao što su oni od infekcije, alergije ili trovanja sprečavaju ili drže na minimumu kada se rukuje biološkim agensima, i da aktivnosti kada se radi sa životinjama, stokom i u području objekata za smeštaj životinja, budu u skladu sa nacionalnim ili drugim priznatim standardima bezbednosti i zdravlja.

POLJOPRIVREDNA POSTROJENJA

Član 15.

Izgradnja, održavanje i popravka poljoprivrednih postrojenja mora biti u skladu sa nacionalnim zakonima, propisima i uslovima u vezi sa bezbednošću i zdravljem.

IV OSTALE ODREDBE

MLADI RADNICI I OPASAN RAD

Član 16.

1. Najniža starosna granica za rad u poljoprivredi koji po svojoj prirodi ili uslovima u kojima se obavlja verovatno može štetno da utiče na bezbednost i zdravlje mladih ne sme biti niža od 18 godina.

2. Vrsta zaposlenja ili rada na koje se odnosi stav 1. ovog člana utvrđuju se nacionalnim zakonima i propisima ili od strane nadležnog organa, nakon konsultovanja sa relevantnim reprezentativnim organizacijama poslodavaca i radnika.

3. Bez obzira na stav 1. ovog člana, nacionalni zakoni i propisi ili nadležni organ mogu, nakon konsultovanja sa relevantnim reprezentativnim organizacijama

poslodavaca i radnika, dozvoliti obavljanje rada iz tog stava od 16 godina starosti pod uslovom da se mladim radnicima pruži odgovarajuće prethodno osposobljavanje i da im se pruži potpuna zaštita bezbednosti i zdravlja.

PRIVREMENI I SEZONSKI RADNICI

Član 17.

Moraju se preduzeti mere da se obezbedi da radnici koji obavljaju privremeni rad, kao i sezonski radnici, imaju istu bezbednost i zaštitu zdravlja kao i uporedivi stalno zaposleni radnici u poljoprivredi.

RADNICE

Član 18.

Moraju se preduzeti mere da se obezbedi da se uzmu u obzir posebne potrebe poljoprivrednih radnica u odnosu na trudnoću, dojenje i reproduktivno zdravlje.

DOBROBIT I SMEŠTAJNI OBJEKTI

Član 19.

Nacionalni zakoni i propisi ili nadležni organ moraju propisati, nakon konsultovanja sa relevantnim reprezentativnim organizacijama poslodavaca i radnika:

(a) obezbeđivanje odgovarajućih objekata za dobrobit radnika bez troškova po radnika i

(b) minimum smeštajnog standarda za radnike koji zbog prirode svog rada moraju privremeno ili stalno da žive u preduzeću.

RADNO VREME

Član 20.

Radno vreme, noćni rad i vreme odmora za radnike u poljoprivredi moraju biti u skladu sa nacionalnim zakonima i propisima ili kolektivnim ugovorima.

OSIGURANJE ZA SLUČAJ POVREDA NA RADU I PROFESIONALNIH BOLESTI

Član 21.

1. U skladu sa nacionalnim propisima i praksom, radnici u poljoprivredi moraju biti osigurani u nekom sistemu osiguranja ili socijalne zaštite za slučaj smrtnih i drugih povreda na radu i profesionalnih bolesti, kao i za slučaj invalidnosti i drugih zdravstvenih rizika, koje obezbeđuje osiguranje koje je u najmanju ruku isto kao i ono koje uživaju radnici u drugim sektorima.

2. Takvi sistemi osiguranja mogu biti ili deo nacionalnog sistema ili mogu imati neki drugi oblik u skladu sa nacionalnim zakonom i praksom.

ZAVRŠNE ODREDBE

Član 22.

O formalnoj ratifikaciji ove konvencije obaveštava se Generalni direktor Međunarodne kancelarije rada u cilju registracije.

Član 23.

1. Ova konvencija je obavezujuća samo za one članice Međunarodne organizacije rada čije su ratifikacije registrovane kod Generalnog direktora Međunarodne kancelarije rada.

2. Ona stupa na snagu 12 meseci od dana kada su kod Generalnog direktora registrovane ratifikacije dve članice.

3. Nakon toga, ova konvencija će stupiti na snagu za svaku Članicu 12 meseci nakon datuma registracije njene ratifikacije.

Član 24.

1. Članica koja je ratifikovala ovu konvenciju može da je otkáže nakon isteka perioda od deset godina od datuma kada je Konvencija prvi put stupila na snagu, obaveštenjem koje se dostavlja Generalnom direktoru Međunarodne kancelarije rada na registrovanje. Takav otkaz stupa na snagu tek po isteku godinu dana od datuma njegovog registrovanja.

2. Svaka članica koja je ratifikovala ovu konvenciju i koja ne iskoristi pravo otkaza predviđeno ovim članom u roku od godinu dana nakon isteka perioda od deset godina na koji se poziva prethodni stav, obavezuje se na još jedan period od deset godina i, nakon toga, može da otkáže ovu konvenciju po isteku svakog perioda od deset godina pod uslovima predviđenim ovim članom.

Član 25.

1. Generalni direktor Međunarodne kancelarije rada obaveštava sve članice Međunarodne organizacije rada o registracijama svih ratifikacija i otkaza koje su mu dostavile članice Organizacije.

2. Kod obaveštavanja članica Organizacije o registraciji druge ratifikacije o kojoj je obavešten, Generalni direktor skreće pažnju članicama Organizacije na datum kada će Konvencija stupiti na snagu.

Član 26.

Generalni direktor Međunarodne kancelarije rada dostavlja Generalnom sekretaru Ujedinjenih nacija, radi registracije u skladu sa članom 102. Povelje Ujedinjenih nacija, sve podatke o svim ratifikacijama i otkazima koje je registrovao u skladu sa odredbama prethodnih članova.

Član 27.

Kada smatra da je neophodno, Administrativni savet Međunarodne kancelarije rada podnosi Opštoj konferenciji izveštaj o funkcionisanju ove konvencije i ispituje poželjnost stavljanja na dnevni red Konferencije pitanje njene izmene u celini ili delimično.

Član 28

1. U slučaju da Konferencija usvoji novu konvenciju kojom se menja ova konvencija u celini ili delimično, osim ako se novom konvencijom drugačije ne predvidi –

(a) ratifikacija nove izmenjene konvencije od strane Članice *ipso jure* uključuje momentalni otkaz ove konvencije, bez obzira na odredbe člana 24, ako i kada nova izmenjena konvencija stupi na snagu;

(b) od dana stupanja na snagu nove konvencije, ova konvencija prestaje da bude otvorena za ratifikaciju od strane članica.

2. Ova konvencija će u svakom slučaju ostati na snazi po svom sadržaju i formi za one članice koje su je ratifikovale, a nisu ratifikovale novu izmenjenu konvenciju.

Član 29.

Engleska i francuska verzija teksta ove konvencije podjednako su punovažne.

Član 3.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije – Međunarodni ugovori”.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. Ustavni osnov za donošenje Zakona

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbi člana 99. stav 1. tačka 4. Ustava, prema kome Narodna skupština potvrđuje međunarodne ugovore kada je zakonom predviđena obaveza njihovog potvrđivanja.

II. Razlozi za potvrđivanje međunarodnog ugovora

Prepoznajući problem bezbednosti i zdravlja u poljoprivredi, povećan broj povreda, posebno povreda sa smrtnim ishodom radnika u poljoprivredi kontinuirano po celom svetu, kao i potrebu za objedinjenim pristupom prema poljoprivredi i uzimajući u obzir širi okvir principa ugrađenih u instrumente MOR primenjivih u ovom sektoru, i pošto je odlučila da usvoji određene predloge u pogledu bezbednosti i zdravlja na radu u poljoprivredi, Generalna konferencija Međunarodne organizacije rada je 21. juna 2001. godine usvojila Konvenciju koja se odnosi na bezbednost i zdravlje u poljoprivredi br. 184. i Preporuku br. 192 o bezbednosti i zdravlju u poljoprivredi.

Konvencija je stupila na snagu 20. septembra 2003. godine. Do 1. oktobra 2018. godine 16 država (šest članica EU) je izvršilo ratifikaciju, a 139 država je izrazilo nameru i uzelo u razmatranje da izvrši ratifikaciju.

Konvencija Međunarodne organizacije rada (MOR) koja se odnosi na bezbednost i zdravlje u poljoprivredi (CONVENTION CONCERNING SAFETY AND HEALTH IN AGRICULTURE) je međunarodno-pravni instrument u nadležnosti Međunarodne organizacije rada (u daljem tekstu: MOR) kojom se unapređuje bezbednost i zdravlje u delatnosti poljoprivrede. Predmet uređivanja je bezbednost radnika, a cilj je da se obezbedi rad bez povređivanja. Konvencija MOR koja se odnosi na bezbednost i zdravlje u poljoprivredi (u daljem tekstu: Konvencija) na sveobuhvatan način reguliše primenu mera bezbednosti i zdravlja na radu u delatnosti poljoprivrede u cilju sprečavanja povreda na radu.

Smatra se da je 21. juni 2001. godine bio istorijski dan za radnike u svetu koji rade u poljoprivredi. Ovo je prvi put da se u međunarodnom pravu garantuju ista prava i stepen zaštite za privremene ili sezonske radnike, kao i za druge radnike uprkos činjenici da je poljoprivreda kao delatnost pored građevinarstva i rudarstva, jedna od tri najopasnije delatnosti na svetu koja angažuje najveći broj radnika. Procenjuje se da oko 450 miliona lica širom sveta obavlja poslove u poljoprivredi, i da njihov broj raste u većini regiona. Oko 20-30 % tih radnika su žene, a nažalost deca takođe čine deo radne snage u poljoprivredi. Jedna od najistaknutijih karakteristika rada u poljoprivredi je ta da se odvija u ruralnom okruženju u kojem nema jasne razlike između radnih i životnih uslova, za razliku od rada u industriji ili kancelariji. Kao rezultat toga, poljoprivrednici i njihove porodice suočavaju se sa dodatnim opasnostima kao što je izlaganje pesticidima. Istraživanje je pokazalo da pesticidi i ostali dugotrajni organski zagađivači (ili POPs) štete ne samo na reproduktivne sposobnosti žena i muškaraca, već i na normalan razvoj fetusa; i još više, da se ovi zagađivači akumuliraju u masti tela i da se mogu preneti na negu dece kroz dojenje.

Međutim, radnici u poljoprivredi – koji se nalaze među najvišim nivoima svetskog siromaštva – generalno su izuzeti od efikasnih oblika zaštite zdravlja, bezbednosti i socijalne zaštite. Poljoprivreda ne može biti održiva ako nastavi da ugrožava veliki broj radnika i poljoprivrednika koji proizvode hranu, niti ako i dalje zagađuje životnu sredinu. Bezbedan rad i zdravlje radne snage u poljoprivredi ključni je element u pomoći u obezbeđivanju bezbednosti hrane. Na primer, obezbeđivanjem radniku sredstva za pranje njegovih ruku ne samo da ih štite, već štite i kvalitet hrane. Hrana ne bi trebalo da bude samo ekološki označena, već i

društveno označena tako što su oni koji su je proizveli radili u bezbednim i zdravim uslovima rada.

Konvencija se sastoji od preambule i ima 29 članova o predmetu, opšte odredbe, preventivne i mere zaštite i ostale odredbe. Konvencija se primenjuje na delatnost poljoprivrede i šumarstva u koje spadaju proizvodnja useva, uzgoj stoke i insekata, primarna obrada poljoprivrednih i životinjskih proizvoda, kao i upotreba i održavanje mehanizacije, opreme, alata i poljoprivrednih postrojenja, uključujući sve procese koji su direktno povezani sa poljoprivrednom proizvodnjom. Konvencija se ne primenjuje na proizvodnju u poljoprivredi za lično izdržavanje, industrijske procese u kojima se poljoprivredni proizvodi koriste kao sirovine i sa njima povezane usluge i na industrijsku eksploataciju šuma.

Predmet uređivanja Konvencije (čl. 1-3) obuhvata značenje izraza poljoprivreda koji je u smislu ove konvencije prilično širok i obuhvata različite obaveze, na primer; bezbednost mašina i ergonomija, rukovanje i transport materijala, dobro upravljanje hemikalijama, poljoprivredne instalacije itd. Takođe, je ostavljena mogućnost državama da izuzmu od primene Konvencije određena poljoprivredna preduzeća ili ograničene kategorije radnika.

U Opštim odredbama (čl. 4. i 5) su propisane obaveze država da donose politiku o bezbednosti i zdravlju u poljoprivredi sa ciljem sprečavanja povreda na radu i oštećenja zdravlja radnika u poljoprivredi. Države su dužne da odrede nadležni organ odgovoran za sprovođenje politike, preciziraju prava i obaveze poslodavaca i radnika, ustanove mehanizam za međusektorsku koordinaciju, propišu koriktivne mere i odgovarajuće kazne i da obezbede sistem inspekcije za radna mesta u poljoprivredi.

Preventivne i mere zaštite (čl. 6-15). U opštem delu propisane su obaveze poslodavca da obezbedi zaštitu i zdravlje na radu radnika u svim aspektima u vezi sa radom, da izvrši procenu rizika i utvrdi preventivne mere, osposobljava radnike za bezbedan i zdrav rad i izdaje instrukcije i potrebna uputstva, da zaustavi rad u slučaju neposredne i ozbiljne opasnosti po bezbednost i zdravlje na radu i da na odgovarajući način evakuise radnike. Ovde su propisana prava radnika u poljoprivredi da budu obavesteni i konsultovani o pitanjima bezbednosti i zdravlja na radu uključujući rizike od novih tehnologija, da učestvuju u primeni mera bezbednosti i zdravlja na radu, da biraju svoje predstavnike za bezbednost i zdravlje na radu, da napuste radno mesto u slučaju neposredne i ozbiljne opasnosti, da se pridržavaju propisanih mera i da sarađuju sa poslodavcem. Posebne odredbe se odnose na bezbednost mehanizacije i ergonomiju, rukovanje i prevoz materijala, dobro raspolaganje hemikalijama, postupanje i zaštita životinja od bioloških rizika i poljoprivredna postrojenja.

U ostalim odredbama (čl. 16-21) su propisane obaveze koje se odnose na mlade radnike i opasan rad, odnosno utvrđuje se najniža starosna granica za rad u poljoprivredi koji može štetno da utiče na bezbednost i zdravlje mladih, koja ne sme biti niža od 18 godina, a uz propisane uslove od 16 godina. Propisano je pravo na primenu mera bezbednosti i zdravlja na radu za radnike koji obavljaju privremene poslove i sezonske radnike u istoj meri i obimu kao i za radnike koji imaju zaključen ugovor o radu, prava u pogledu trudnoće, dojenja i reproduktivnog zdravlja. Radnicima se moraju obezbediti odgovarajući smeštajni kapaciteti kada zbog prirode svog rada moraju privremeno ili stalno da žive u preduzeću. Takođe se mora utvrditi radno vreme, noćni rad, odmori radnika u poljoprivredi, pravo na osiguranje za slučaj povrede na radu i profesionalne bolesti.

U delu završnih odredaba (čl. 22-29) je propisano da je Konvencija obavezujuća za zemlje koje je ratifikuju čime se obavezuju da će primeniti Konvenciju, kako bi se osiguralo da njihovi nacionalni zakoni i praksa budu u skladu sa zahtevima Konvencije i da u okviru svog nacionalnog zakonodavstva preduzmu zakonske, regulatorne, upravne i druge mere koje su neophodne da bi se ispunile

obaveze koje je preuzela ovom konvencijom. Propisan je postupak ratifikacije, registrovanje ratifikacija i postupak otkaza ratifikacije.

Poljoprivreda je privredna delatnost koja obuhvata biljnu i stočarsku proizvodnju i s njima povezane uslužne delatnosti. Dve osnovne grane poljoprivrede su zemljoradnja i stočarstvo. Zajedno sa šumarstvom, lovom i ribolovom spada u tzv. primarni sektor privrede. Savremena poljoprivreda umnogome zavisi od dobrih tehnoloških rešenja i novih tehnologija i njihove adekvatne primene pri upotrebi đubriva, pesticida, analizi sastava zemljišta, analizi poljoprivrednih proizvoda i pravilnoj ishrani domaćih životinja.

Usvajanje ovog pravnog instrumenta je od velikog značaja, zbog potrebe za poboljšanjem bezbednosnih i zdravstvenih standarda u poljoprivredi. Konvencija usvaja novi pristup zdravlju i bezbednosti u poljoprivredi: čvrsto postavljanje odgovornosti za poslodavce, jačanje prava radnika i precizne obaveze za vlade. Konvencija daje radnicima nekoliko važnih prava: da budu informisani i konsultovani o primeni bezbednosti i zdravlja na radu, da učestvuju u sprovođenju mera bezbednosti i zdravlja na radu, da izaberu predstavnike za bezbednost i zdravlje na radu i odbore za bezbednost i zdravlje na radu, da se sklone od opasnosti ukoliko postoji ozbiljna i neposredna opasnost, a da ne budu kažnjeni za ove radnje. Konvencija takođe nameće određene obaveze za radnike da se pridržavaju mera bezbednosti i zaštite zdravlja na radu i da sarađuju sa poslodavcima. U okviru obaveza poslodavaca Konvencija nameće puno specifičnih zadataka. Među najvažnijim je procena rizika. Poslodavac mora pažljivo proceniti sve rizike kojima mogu biti izloženi radnici u poljoprivredi. Poslodavac mora obezbediti da radnici u poljoprivredi budu obučeni za bezbedan rad, sa uputstvima i informacijama koje oni razumeju, i da budu nadgledani. Poslodavac mora odmah prestati sa radom ako postoji ozbiljna i neizbežna opasnost za radnike. Konvencija nameće pet ključnih zadataka za vlade: razviti i pregledati koherentnu nacionalnu politiku o bezbednosti i zdravlju u poljoprivredi. Vlade to moraju uraditi u konsultaciji sa poslodavcima i sindikatima, uspostaviti nadležni organ za sprovođenje politike i sprovesti nacionalne zakone i propise o bezbednosti i zdravlju u poljoprivredi, utvrditi obaveze poslodavca i prava i obeveze radnika, obezbediti da za radna mesta u poljoprivredi postoji sistem inspekcije koja raspolaže sa odgovarajućim sredstvima, propisati korektivne mere i odgovarajuće kazne, uspostaviti mehanizme za međusektorsku koordinaciju između vlasti.

III. Da li se stvaraju finansijske obaveze za Republiku Srbiju izvršavanjem međunarodnog ugovora

Izvršavanjem Konvencije koja se odnosi na bezbednost i zdravlje u poljoprivredi ne stvaraju se finansijske obaveze za Republiku Srbiju.

IV. Procena finansijskih sredstava potrebnih za izvršavanje međunarodnog ugovora

Za izvršenje Konvencije koja se odnosi na bezbednost i zdravlje u poljoprivredi nije potrebno obezbediti sredstva u budžetu Republike Srbije, s obzirom da se izvršavanjem ovog međunarodnog ugovora ne stvaraju finansijske obaveze za Republiku Srbiju.